Persbericht - Minder chronische aandoeningen opgemerkt door coronacrisis

Tijdens de eerste lockdown, die inging op woensdag 18 maart 2020, viel de niet-dringende, routinematige zorg in België bijna volledig stil. Dat heeft ook een impact gehad op het geneesmiddelengebruik. Uit onderzoek van het Intermutualistisch Agentschap (IMA) blijkt dat voor een aantal aandoeningen, zoals hoge bloeddruk of diabetes, in 2020 minder nieuwe patiënten met medicatie gestart zijn dan het jaar voordien. Dit betekent dat deze aandoeningen, die normaal tijdens routineonderzoeken aan het licht komen, bij een deel van de patiënten niet werden vastgesteld en er geen behandeling met geneesmiddelen werd opgestart.

In haar studie koos het IMA er voor om het gebruik van vier goed afgebakende geneesmiddelengroepen te onderzoeken. Het ging om medicatie ter behandeling van hoge bloeddruk, diabetes, luchtwegaandoeningen en ADHD. De onderzoekers gingen na in hoeverre de coronacrisis ertoe heeft geleid dat patiënten stopten met hun medicatie, in welke mate er nieuwe patiënten startten en of er een effect was op de therapietrouw.

Het belangrijkste resultaat is dat, in vergelijking met 2019, het aantal starters bij alle onderzochte geneesmiddelengroepen lager lag. Bij de afkondiging van de lockdown midden maart deed er zich een sterke daling voor. Na de versoepelingen in mei 2020 steeg het aantal starters terug naar het niveau van het voorgaande jaar, maar er was geen inhaalbeweging. Een aantal chronische aandoeningen werd dus niet gedetecteerd.

Een positieve vaststelling is dat de therapietrouw in 2020 wel ongeveer hetzelfde bleef als in 2019. De meeste reguliere gebruikers zijn hun medicatie als voorheen blijven afhalen.

Resultaten per geneesmiddelengroep
Hoge bloeddruk geeft aanvankelijk weinig klachten en wordt doorgaans pas ontdekt tijdens routinecontroles bij de huisarts. Het aantal personen dat met medicatie tegen hoge bloeddruk startte, daalde met 6 procent van 300 384 in 2019 naar 282 448 in 2020. De daling heeft zich ingezet bij het ingaan van de lockdown. Toen de maatregelen versoepeld werden, steeg het aantal starters terug tot hetzelfde niveau als in 2019, maar er deed zich geen inhaalbeweging voor.

Diabetes is net als hoge bloeddruk een veelvoorkomende chronische aandoening die in de beginfase weinig klachten geeft. De diagnose gebeurt vaak toevallig via een bloedonderzoek voor een ander probleem. Ook bij diabetesmedicatie is er een duidelijk effect van de coronamaatregelen : het aantal starters daalde van 96 935 in 2019 naar 89 791 in 2020, ofwel met 7,4 procent. Er deed zich een dip

voor tijdens de eerste lockdown, die ook niet naderhand werd ingehaald.

Luchtwegaandoeningen verschillen van diabetes en hoge bloeddruk omdat ze zowel chronisch als acuut kunnen zijn. De coronamaatregelen hadden daarom op meerdere vlakken een effect. Niet alleen viel de niet-dringende zorg stil, maar de beperking van de contacten zorgden voor een verminderde circulatie van alle respiratoire virussen, waardoor het aantal starters van geneesmiddelen ter behandeling ervan daalde met 22,5 procent.

Medicatie voor **ADHD** onderdrukt enkel de symptomen van de aandoening en in situaties waarin rustiger gedrag of een goede concentratie minder van belang zijn, wordt deze vaak niet ingezet. De daling begon in de week van de sluiting van de scholen en hield aan tot het begin van het nieuwe schooljaar.

Dit onderzoek sluit aan bij andere lopende wetenschappelijke studies over het onderwerp. Hoewel de resultaten duidelijk in een bepaalde richting gaan, zijn de onderliggende oorzaken niet steeds duidelijk. Diepgaander onderzoek is dus nodig om hypotheses over oorzaken en gevolgen te valideren.

Meer gedetailleerde informatie kan u terugvinden in het rapport.

Voor meer informatie of interviews met de onderzoekers : Dieter Herregodts - 0475 86 36 71

P.-S.

IMA-Rapport - De impact van de coronacrisis op het gebruik van geneesmiddelen